

«Panikkar va quedar colpit interiorment per la dimensió crística de la vida»

El teòleg polonès Maciej Bielawski és l'autor de «Panikkar, una biografia»

Ignasi Miranda

Fotos: Fragmenta Editorial

El teòleg i escriptor polonès Maciej Bielawski repassa tota la vida i les utopies del filòsof català Raimon Panikkar en el llibre *Panikkar, una biografia*, publicat per Fragmenta Editorial i traduït tant en català com en castellà pel filòsof Jordi Pigem. L'investigador ha sabut recollir la combinació entre una interessant adaptació del pensament de Panikkar als diferents llocs on va viure amb les seves vivències personals, que són la millor clau per obrir la porta a la comprensió del seu missatge.

Com defineix vostè la vida de Raimon Panikkar?

Sobretot diria que, per definició, és una vida indefinible i indefinida. Aquesta és la característica més fascinant. Tenim un home que s'ha implicat activament en la seva vida i que, malgrat això, és difícil de comprendre com a persona. Ell mateix parlava de «tempo-eternitat», com si la seva vida fos portada i sentida per ell des de la dimensió eterna. Partint d'aquest vessant etern i indefinible, potser el més bonic és que ell mateix s'ha deixat portar i s'ha deixat anar. És un home convençut, lliure i obert que no ha rebutjat mai el risc a la vida.

Què hi ha de llegenda i quines són les autèntiques realitats que ens ajudarien a entendre el missatge de Raimon Panikkar?

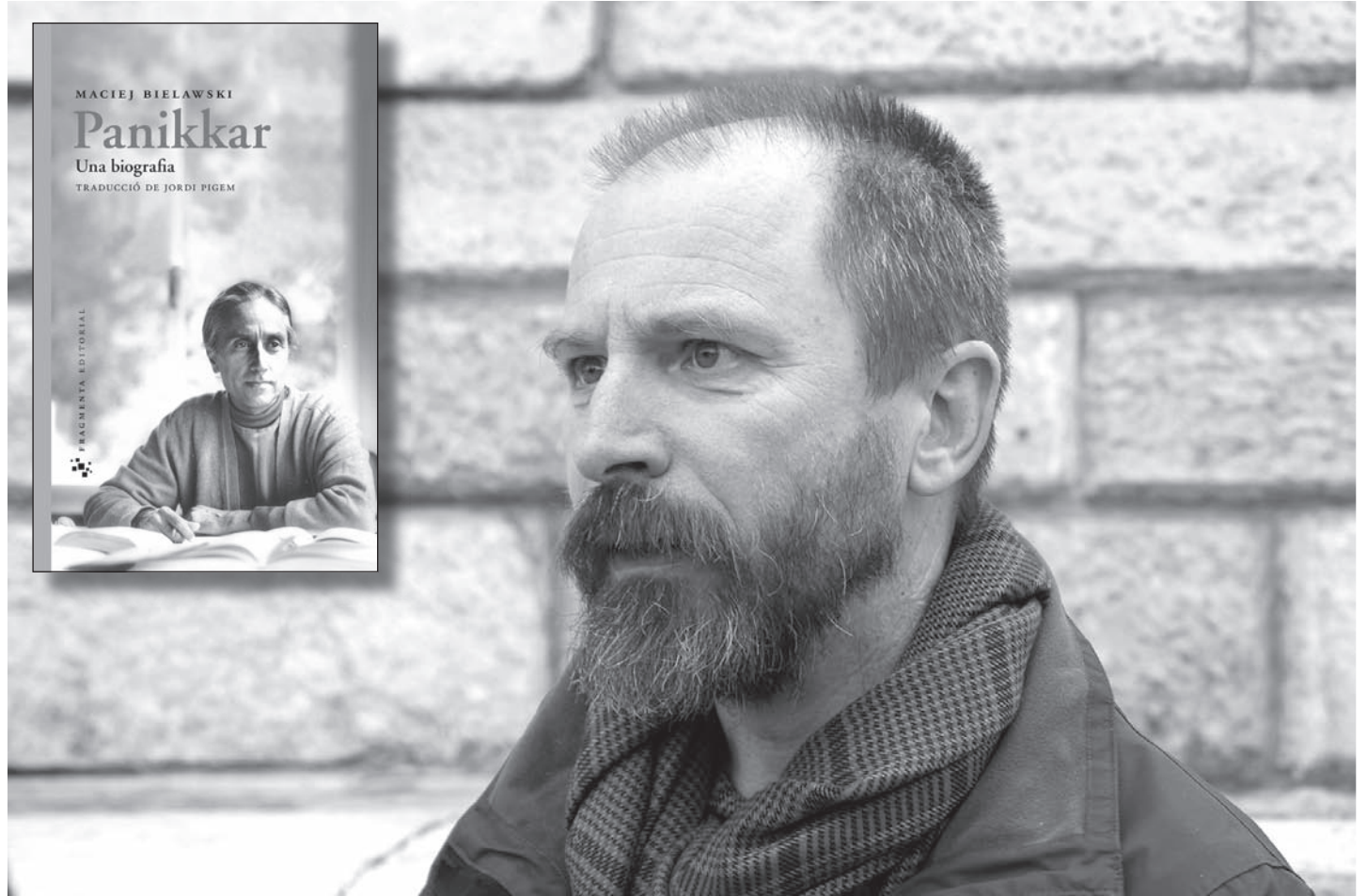
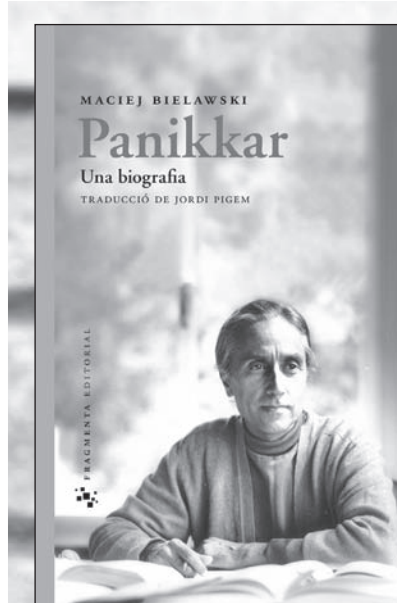
Caldria parlar de dues llegendes. La primera és que al mateix Panikkar li agradava molt explicar alguns fets concrets de la seva vida que es convertien en llegendes. I en segon lloc, uns altres tipus de llegendes eren aquelles que ell mateix provocava en altres persones (amics, deixebles o homes i dones que l'estimaven) i que també expliquen.

Com s'explica que un sacerdot catòlic, ordenat a través de la prelatura de l'Opus Dei, vegi aquest ministeri com el fet més important de la seva vida i, alhora, aquesta vida hagi canviat de manera tan important en diverses etapes?

Panikkar va quedar veritablement colpit interiorment per la dimensió crística de la vida. Hi havia com un fons de profunditat entre ell i el misteri de Crist, i ell no podia menysprear-ho. En altres paraules, aquest misteri del seu lligam amb Crist, o de Crist lligat a la seva vida, Panikkar l'interpretava de diverses maneres. Una era, per exemple, donar-li una dimensió còsmica i una fidelitat al seu estil. Aquesta és precisament, en definitiva, la dimensió inexplicable de Panikkar, és a dir, que no s'ha explicat, sinó que el seu autèntic i veritable lligam al misteri de Crist és simplement observat o contemplat.

Què representa l'Índia, amb tota la seva cultura i riquesa religiosa, en la vida de Raimon Panikkar?

L'Índia és sobretot la pàtria de Panikkar, en el sentit que és la terra

Un home savi

Raimon Panikkar va ser un home polivalent i savi en l'espiritualitat, la personalitat, el pensament i l'acció que va desenvolupar durant la seva intensa vida. Nascut a Barcelona el 1918 i mort a Tavertet (Osona) el 2010, la seva realitat ha estat els últims anys difícil de reflectir, per la seva complexitat i els seus canvis. Panikkar, que era sacerdot catòlic i va exaltar aquesta condició fins al final, va entendre l'obertura a les diferents cultures, pensaments i religions com una oportunitat per donar una perspectiva més oberta i íntegra precisament al pensament i a la creença que ell va assumir. La vida d'aquest erudit, viatger i escriptor imprevisible queda ara reflectida en aquest llibre escrit per Maciej Bielawski.

del seu pare, de la mateixa manera que Catalunya és la de la seva mare. A banda d'això, l'Índia és un país on ell troba la seva serenitat i on queda fascinat per la filosofia i la tradició cultural que engloba. També és el país on viu, on fa nombroses amistats i on escriu obres filosòfiques de gran profunditat. Paradoxalment és, per a Panikkar, un país de pas perquè, tot i que tenia la nacionalitat índia des de feia molts anys, no hi va viure mai períodes superiors a un any. Cal recordar que viatjava constantment pel món, sobretot entre els Estats Units i Europa. D'altra banda, és un país dolorós per a Panikkar, perquè allà ha estat rebutjat per alguns hindús i indis nacionalistes radicals que no li permetien treballar de professor universitari com ell volia. També és una terra de fracàs personal

per a ell. Panikkar, que era un filòsof, filòleg, lingüista i escriptor refinat, no va aprendre mai bé ni la llengua índia ni el sànscrit.

Parlar de Raimon Panikkar és referir-se també al diàleg interreligiós. Quina és la seva aportació davant d'aquest repte tan important per als cristians i per a tots els creients?

Sobretot de Panikkar s'aprèn un missatge que ell transmetia: que les religions no tenen el monopoli de Déu, de la mateixa manera que Crist no és propietat privada dels cristians. Panikkar deia que no només existeix un respecte i una tolerància, sinó també que tots podem aprendre a enriquir-nos de les altres creences: el diàleg interreligiós. Segons Raimon Panikkar, en la cultura globalitzada d'avui, aquest diàleg no

Teòleg polifacètic

Maciej Bielawski, nascut a Bydgoszcz (Polònia) l'any 1963, és doctor en Teologia per la Universitat Pontifícia de Sant Tomàs de Roma; també és escriptor, pintor i professor universitari. Establert a Itàlia des del 1990 i resident actualment a Verona, ha escrit llibres de personatges tan diversos com Pere Damascè, Vittorino Andreoli o Nicèfor el Solitari, entre altres, així com assajos de teologia i espiritualitat. També és autor del blog *Panikkar Sutra* i de la web que porta el seu nom.

és només una exigència acadèmica, sinó una condició indispensable per a la nostra existència i per a la supervivència de la humanitat.

El missatge de Panikkar pot ajudar a assolir la pau en aquest moment en què ressegueixen moviments terroristes que utilitzen precisament les religions?

Aquest pensador de vida indefinible creia en la pau perquè la veia impossible. Panikkar deia que les religions són bones i dolentes alhora, en el mateix nivell. No podem confiar totalment en elles, perquè cal veure-les en clau crítica i des de la llibertat. El diàleg és precisament una invitació del mateix Panikkar, que pensava que la pau és impossible i que, precisament per això, l'hem de buscar i assolir com sigui.